

JANA TRNKOVÁ

Jana Trnková rozená Handlová se narodila 26. dubna 1941 v Ústí nad Orlicí, jako třetí nejmladší dcera v rodině. Její otec byl primář nemocnice a matka žena v domácnosti, která studovala francouzštinu a latinu, takže své dcery vedla podobným směrem. Za války dostal otec jako primář v pohraničí nařízení vybrat jednoho z kolegů, který půjde pracovat jako lékař do Německa. Vybral sekundáře, který byl svobodný, bez závazků a nebyl příliš spolehlivý. Ten po válce falešně obvinil jejího tatínka ze spolupráce s Němci. Jana s rodinou se musela přestěhovat ke své babičce a dědečkovi do Rychnova nad Kněžnou. Její otec však neustále cestoval po republice, jelikož byl neustále překládán po různých nemocnicích: „Od té doby už pak tatínek vlastně měnil místa kdekoliv. My už jsme se s ním ani nestěhovali.“

Když bylo Janě jedenáct let, ranila ho poprvé mrtvice a trvalo celý rok, než mohl opět jako chirurg začít pracovat. Nakonec se mu podařilo sehnat práci na klinice profesora Jiráska. V Rychnově nad Kněžnou bydleli ve velké vile s velkou zahradou, kde prožila nádherné dětství: „To jsme si užívali na zahradě. Byl tam rybíz, angrešt a vařili různé marmelády. Tam bylo dobře.“

V Rychnově nastoupila na jedenáctiletou školu ukončenou maturitou. Po maturitě se hlásila na vysokou, přála si vystudovat medicínu, ale protože její rodina byla označena jako buržoazní, nemohla být přijata. Nakonec díky svému otci nastoupila na kurz rehabilitačního tělocviku, který studovala dva roky. Začala se učit německy. Celé studium zakončila odbornou maturitou. V průběhu studia se na jednom večírku seznámila s mladíkem, který pocházel z jordánského Nábulusu. Jmenoval se Marwan Sayeh. Prožívali spolu krásná léta. Ke konci studia Jana zjistila, že je těhotná a 26. září 1960 se jí narodila dcera Michaela. Společně s Marwanem chtěli mít svatbu, jenže dlouho jim to tehdejší úřady nechtěly dovolit. Nakonec se mu podařilo povolení sehnat a mohli se s Janou vzít.

Po svém studiu se Jana společně s Michaelou vrátila zpět do Rychnova nad Kněžnou, kde stále bydlela její maminka. Bohužel už bez tatínka. Ten zemřel v 55 letech na mrtvici, když ještě studovala v prvním ročníku na rehabilitačním kurzu. V Rychnově krátce žila s malou dcerkou, svojí maminkou a dcerou své nejstarší sestry Olgy. Nebyla to jednoduchá doba, peněz nebylo nazbyt, ale moc si to s Michaelou (nebo jak jí říká Mišelkou) užívaly. Po několika měsících se jí ozval Marwan, který ještě studoval v Praze, že sehnal místo na rodinné koleji, a společně se tam přestěhovali.

Po několika letech se Marwan musel naléhavě vrátit kvůli rodinným problémům do Sýrie. Jana se chtěla vydat za ním, jenže musela žádat o vystěhovalecký pas, který jí nechtěli vydat. Nakonec se zadařilo a doklad jí byl vydán. S dcerou se před Vánoci v roce 1963 vydala na dlouhou cestu za svým mužem. V Sýrii si žili velmi dobře. Hodně cestovali po okolních zemích, poznávali zajímavou kulturu a nové lidi. Stále ale pociťovala dálku a stesk po domově. Znovu otěhotněla a při krátké návštěvě Prahy porodila 23. června 1966 svoji druhou dceru Dianu a vrátila se s ní po konci léta do Sýrie.

Neuplynul ani rok od Janina návratu a v Sýrii vypukla šestidenní válka, která zasáhla Janu s celou rodinou. V průběhu války se schovávala společně se svými dětmi a ostatními obyvateli jejich domu ve sklepě. Naštěstí tam s ní byla její kamarádka, která pracovala na českém velvyslanectví a velmi jí pomáhala. Všude kolem nich panoval strach, protože nikdo nevěděl, jak dlouho tento válečný konflikt potrvá. Malá Diana při pobytu ve sklepě chytla tyfus, takže Jana byla ještě vyděšenější. Diana nejedla, byla bílá. Její muž se chodil radit s ostatními a debatovali o politice a dění kolem. „Dne 10. června 1967 v 18:30 izraelského času oficiálně skončila šestidenní válka. Izrael získal území Gazy, Sinajský poloostrov, Západní břeh Jordánu a Golanské výšiny.“¹

Válka v Janě zanechala veliký strach a už se nadále necítila v Sýrii bezpečně. Po čtyřech a půl letech v Sýrii se v roce 1967 vrátila se stále nemocnou Dianou a zdravou Michaelou zpět do Československa. Všichni si mysleli, že to Diana nepřežije, protože byla velmi zesláblá a příliš nereagovala. Naštěstí se ale nakonec vyléčila a Janě spadl veliký kámen ze srdce. Marwan zůstal v Sýrii, protože se chtěl dále vzdělávat ve svém oboru. Po návratu žila se svou matkou a sestrou v bytě na Spořilově. Bylo to pro ni velmi náročné období, protože nemohla pracovat a musela se starat o tři děti (svoje děti a dceru starší sestry a maminku). Po roce se Marwan znovu vrátil do Prahy a společně jako rodina cestovali po Čechách i Evropě. Marwan si našel práci na ČVUT a přestěhovali se do pronajatého bytu v Dejvicích.

Najednou přišel rok 1968, „hrůza“. „Přesně podle připraveného plánu začaly jednotky armád SSSR, NDR, PLR, MLR a BLR před půlnocí 20. srpna 1968 obsazovat ČSSR. Začala operace Dunaj.“² Marwan byl vlivem svých osobních zkušeností silně prokomunistický člověk a o nějakých protestech nechtěl ani slyšet. Když už se o něco takového Jana pokusila, byl velmi nepříjemný, někdy po ní dokonce házel boty. Postupně se všechno tak nějak začalo uklidňovat, když se objevil „takový zvláštní člověk“, který přijel za Marwanem, aby se vrátil zpět do Sýrie. Jeho rodina

potřebovala finančně podpořit. Marwan tedy odjel do Sýrie, odkud komunikoval se svou rodinou. Mezitím se Jana seznámila na rodinné oslavě s Jiřím Trnkou, jedním z jejích vzdálených příbuzných. Začali si více rozumět a chodili spolu do kina, nebo se jen tak někde scházeli. Následoval rozvod s Marwanem, který probíhal na dálku. V prosinci roku 1977 měla Jana, teď už Trnková, svou druhou svatbu na zámku v Roztokách. Poté se přestěhovali do nového bytu, také v Dejvicích. Bohužel pár měsíců po přestěhování zjistili Jiřímu zhoubný nádor v oku a museli mu ho vyoperovat, takže musel nosit protézu.

Dva roky po svatbě, 21. prosince 1979, porodila svou třetí dceru Kláru a byla znovu na mateřské. Michaela i Diana přijaly nového tátu a malou sestřičku bez problémů a vycházely spolu dobře. Po mateřské si Jana našla práci na ČVUT v knihovně, kde dělala všechno, co bylo zrovna třeba. V druhé polovině osmdesátých let přijel Marwan znovu do Československa, ale tentokrát pouze za dcerami. Při této příležitosti nabídl Dianě možnost studovat ve Filadelfii v USA. Tuto nabídku samozřejmě přijala a do Ameriky na podzim 1988 odletěla. Jana o ní měla strach a bála se, že se kvůli komunistickému režimu nebude moct vrátit zpět do Prahy: *„To bylo pro mě strašně těžký, že ta dcera byla pryč. Já jsem věděla, že se nemůže vrátit. Nechtěla jsem jí však stát v cestě za vzděláním.“*¹

Naštěstí proběhla v listopadu 1989 Sametová revoluce a Diana měsíc na to přiletěla strávit Vánoce v Praze a prožít tamní radostnou atmosféru této změny. Třetí listopad měl být normálním dnem, jako každý jiný, jenže nebylo tomu tak. Jiří se nevrátil domů z kostela, jak tomu vždy bývalo. Jana si nejdřív myslela, že se jen zdržel, avšak večer, po několika hodinách čekání, se po něm začala shánět. Zavolala na pohotovost, kde jí sdělili, že Jiří je v Nemocnici Na Františku, odkud ho převezli do Ústřední vojenské nemocnice. Navštívila Jiřího hned, jak to šlo. On však byl v bezvědomí. I přesto za ním neustále chodila, až do jeho smrti v dubnu 2001: *„Šestého dubna jsem*

¹ ŠESTIDENNÍ VÁLKA | Polgeo. Polgeo | Elektronická učebnice úvodu do politické geografie [online]. Dostupné z: [https://polgeo.geogr.muni.cz/konflikty-smlouvy-a-organizace/sestidenni-
valka/](https://polgeo.geogr.muni.cz/konflikty-smlouvy-a-organizace/sestidenni-valka/)

byla u něj a poprvé se stalo, že otevřel oči a viděl mě. Trochu jako by se usmál, potom mi ráno volali, že v noci zemřel.“²

Nyní Jana žije sama v domě v Roztokách, společně se svojí nejstarší dcerou Michaelou. Má šest vnoučat a nyní už i dva pravnuky. Stará se o své dvě kočky, chodí na hodiny klavíru, jednou týdně cvičí a jezdí na ranní chvály, navštěvuje svoji sestru v nemocnici a stará se o ni, přispívá na různé sbírky a těší se každodenními malými radostmi.

² Vpád vojsk Varšavské smlouvy – My jsme to nevzdali. My jsme to nevzdali – Vzdělávací portál My jsme to nevzdali je určen především pedagogické veřejnosti se zájmem o výuku moderních dějin. Nachází se zde autentické nahrávky pamětníků, fotografie, komiksově zpracované příběhy, krátké animované filmy, rozhlasové dokumenty. [online]. Dostupné z: <https://www.myjsmetonevzdali.cz/temata/prazske-jaro-a-okupace/vpad-vojsk-varsavske-smlouvy/>